

SZARVASI ÚJSÁG

Hetilap, a társadalom, közgazdasá és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre 3 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer **vasárnap**.

Az előfizetési és hirdetési pénzek, úgy a lap s ellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők.

A nyilt-terben minden garmondsor díja 25 kr

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek le

A hirdetések az „Arpád” irodalmi és nyomda intézetbe küldendők. Ugyanitt fizetendők azok díjai.

Budapestben lapunk számára hirdetéseket elfogad Jaulusz Gyula Dorottya utca 11. sz. továbbá A. V. Goldberger, servitater 3. sz. alatt.

Tűzesetek és biztosítás.

Megyénk is azon megyék közé tartozik, melyekben a tűzvesztek csaknem rendszeren évenként nagy pusztításokat visznek véghez. A tűzesetek leginkább az aratás utáni időszakra esnek, a midőn a gyűanyagok nagyobb tömegekben halmoztatnak össze, habár az sem ritka eset: hogy a tavaszi szeles idők beálltával egész falvak ennek e mellán rettegett elem zsákmányául, mi által annyi száz meg száz család valószínű koldusbotra jut.

A gyakori tűzesetek okait egyik egy, másik más oly körülményben keresi, mely a veszély előidézéséhez természeténél fogva legközelebb áll, mindamellett vannak tűzi szerencsétlenségek, melyeket mindig egy bizonyos okfőre visszavezetni nagy tévedés, miután, különösen utóbbi időkben, a tapasztalás azt bizonyítja: hogy az abnormis helyzet a tulajdonképeni biztosítási eszme korrumpálásából származik, a mennyiben vannak oly társulatok, melyek, különösen a tűzesetek után, ügynökeikkel felkerestetik az ily vidékeket, akik aztán ígérnek mesés előnyöket s a legkedvezőbbnek látszó feltételek maszlagával bódítják el a különben is korlátolt észjárású népet, csak hogy megbizóik részére minél nagyobb üzletet kölhessenek.

Köztudomásu dolog, hogy az e fajta házalók igen csekély, vagy pedig épen semmi fizetésben sem részesülnek s a biztosítási díjak után eső bizonyos százalékra vannak csak utalva. E szélhámos urak gyakran megteszik azt: hogy — eltekintve a biztosítás üdős eszményétől — egy 200—300 frtot érő épületet 500—600 frtban biztosítanak s ígéretet tesznek a könnyen hívő feleknek, hogy kár esetén teljes kártalanításban fognak részesülni. Ily körülmények

között legkevésbé sem csodálható, ha a szerencsétlenség csapásai alatt akadnak oly elkeseredett vagy számító egyének, kik jól bebiztosított épületeiket szántszándékkal vagy maguk dobják a lángok martalékául, vagy pedig felfogadott bűnös kezek által gyűjtják fel azokat, ama biztos hiedelemben, hogy káraik teljes megtérítése mellett még egy jókora összeget zsebre is dughatnak. Nem egyszer történt már, hogy a bűnös spekuláció ijjetén elméletét a gyakorlat nemcsak nem sanctionálja, de egyenesen dugába dönti azt; a mennyiben az illető társulatok, a helyett, hogy a biztosított összeget kiűzetnék, a kárfelvételt alku tárgyává teszik, melynek sikerültével (ez pedig legtöbbszörre sikerül) még a valódi kár sem térítetik meg. Nagyon természetes, hogy ez által a biztosítás erkölcsi alapja lesz megingatva, mely a nyereszkesedés kizárásával van hivatva a szerencsétlenségben valódi segílyt nyújtani. — Ily körülmény mellett nem csoda ha a biztosító közönség az eszme iránt közömbössé lesz és attól idegenkedéssel fordul el; de másrészt a szolid alapon nyugvó társulatok is oda kényszerítettnek, hogy díjaikat tulságosan emeljék, vagy pedig az ily tűzveszélyes helyeket — mint már több helyen is történt — a biztosításból véglegesen kizárják.

Több helyről értesültünk a biztosítás üdvös eszméjének hátrányára szolgáló hason ügynöki üzelmekről, melyek egynémelyike, (mint az ugynevezett „Slavia biztosító-társulat”) veszélyes közgazdasági irányja mellett, még államellenes tendenciákat is rejteget köpenyegé alatt. Ha már az ország törvényei megengedik külföldi társulatoknak az üzletköltést a magyar hazában, szükséges volna, ha törvényhozóink elhatároznák azt is, hogy csak oly üzlettársulat bír-

hat minálunk működési jogosultsággal, mely hivatalosan az állam nyelvét használja.

A fent elsorolt abnormis helyzet orvoslása végett a borsodmegyei gazdasági egyesület közelébb feliratott intézett a belügyministeriumhoz, kifejtve az okokat, melyek nemzetgazdasági szempontból a közjólét és emelkedés leigázói, s kitüntetve azon módozatot, mely az e fajta biztosítási üzelmek, nevezetesen a házalás beszüntetésével, a biztosítási eszme üdvös hatásának jótékony szárnyaít kiterjesztve, helyzetünket a régi jó stádiumba tereli vissza.

Nincs kétségünk a felett, hogy megyénk gazdasági egyesülete hasonló módon és szellemben mindent el fog követni, hogy az ily, sok veszélyt rejtő visszaélések végre valahára erélyes miniszteri rendelet által megszüntetessenek.

Addig is azonban, míg e tekintetben komoly, messzebbható lépések történnének, hírlapírói kötelességünknek tartjuk a népet ovakodásra, az előljáróságok figyelmét pedig arra hívni fel: hogy a házaló ügynökök működését a legéberebb szemekkel kísérje, s azok fondorkodását, a nép közjava felett örökös köteleméhez hiven, lehetőleg akadályozza meg.

Csarnok.

A tűz előállításáról.

Az ember fogalmát különféleképp szokták meghatározni. „Az ember kétlábu tollatlan állat” mondja Plató.

Némely anthropologus szerint az ember egyetlen lény, mely a vallásosság ösztönével bir t. i. kételkedik az istenség léteben.

Wilson jellemzése már különösebb: az ember egy tüzet csináló állat; man is a fire king animal.

És tény, hogy más élő lény még nem gyújtott öntudatosan tüzet, még nem használta azt, sem nem élesztette fel a tüzhely hamuja alatt rejlő parazsat, hogy belőle azon előnyöket huzza, melyeket mi naponta élvezünk.

Most van az ideje tüzről beszélni, minthogy ez látszik most hivatva a nap melegítő jótéteményét pótolni.

Nekünk civilizált népeknek nem kerül nagy munkába, tüzet gyújtani. Veszünk ugyanis egy gyufát azt valamin végig dörzsöljük s kapunk tüzet. Ez az egész.

Nincs dohányzó, aki nem gyújtana husszor is egy napon gyufát, sőt sokszor haszontalanul, anélkül, hogy a tüzre, ezen valóságos csudára, gondolna.

Fontolja csak meg néhány perczig s némi csudálatost nem fog tőle megtagadni.

Mert csak emlékezzék az emberiség legelső éveire vissza, a midőn ősatyáink, valódi vadak és kegyetlenek, barlangokban éltek és mint most a legismeretlenebb szigetek barbár lakói állatok husával táplálkoztak, a melyet hihetőleg több százezer éven át nyersen kellett megenniök.

Mert hiába mondják, hogy bármily messzire tekintünk vissza a világtörténelemben, mindenhol oly emberekre akadunk kik a tüzet használták és ismerték. Ellenkezőleg igen valószínűtlen, hogy az első kétlábu lények birták volna ezen becses segédeszközt.

Hogyan, mikor, hol, minő körülmények között, minő véletlen által lön a tűz felfedezve, amely nélkül alig foghatjuk fel az emberi lények existenciáját a földön? Ez az, a mit sohasem fogunk megítudni.

A mythologia is tesz említést a tüzről. Elég Prometheus-ról az egyszerű legendát említeni.

TÁRCSA?

A szunyogok visszatérésére.

(Mortier Arnold után francziából.)

A napi események írójának kétségkívül volt alkalma pályafutása alatt legalább egyszer a fecskék visszatérését megünnepelni.

Egyik az ahoz fűződött mondákat sorolta föl, a másik költői lelkesültséggel éneklé meg a tavasz első hírnökeit. De azt hiszem, s ha csalódom, jóhiszeműleg történik, hogy soha de soha egyetlenegy krónikásnak nem jutott eszébe olvasói figyelmét a szunyogok visszatérésére hívni fel.

Buffon nem mondotta, hogy a szunyog ellensége az embernek s nem volt helyes, hogy nem mondotta. Magam is csak tegnaptól értem, hogy bizonyos körülmények közt a szunyogok az embert valósággal szerencsétlenné tehetik.

Narrey Károly barátom nyitotta fel szemeimet.

— Ön tehát falun töltötte a nyarat? — kérdé tőlem tegnap.

— Igen.

— Talán valahol víz közelében?

— Valósággal.

— Istenem mennyire sajnálom önt!

S mély sóhaj tört fel kebléből.

— Ön nem kedveli a falusi életet?

— Ellenkezőleg, imádom felelé. A boulevard, juliusban borzasztó rám nevez. Szeretnék messze, messze lenni Páristól,

S én még is itt maradtam és pedig egész egyszerűen azokból, mert itt oly biztosságban érzem magamat a szunyogoktól, mint talán sehol a vilagon!

Határtalan félelem nyilvánult hangjában, midőn e szót „szunyog” kimondá. Nem tarthattam vissza magamat, hogy meg ne kérdjem s ne érdeklődjem elkeseredése iránt. A rettegés, a mit neki a kétröpü okozott, teljességgel igazolt vala.

Szunyogok nélkül Narry a legboldogabb halandó lett volna. Ha kellemetlenségei, gyötrelmei voltak, ha unatkozott, csalódott: mindazt a szunyogoknak követhet. S noha, kétségtelenül, magas filozófia szükséges a megértéséhez: miként gyakorolhatta ez az alsóbb rendű, de látható rovar az ember életére befolyását, — mégis eszemben tartottam elbeszélését. Ime, elmondom azt. Zárjel közt megemlítem hogy Narrey barátomnak élénk, ragyogó szemei, elegáns hajlása, pörge bajsa, mosolygó piros ajka, rendkívüli finom arcbőre van, s talán ez oka, hogy a szunyogok oly nagy előszeretettel viseltettek becses személye iránt.

Tizenhét esztendő voltam, — kezdé barátom. A Nord departament egy kis városkájában laktam s a legkeresettebb fiatal emberek közé tartoztam. Nem adtam épen a hangot, — hiszen még nagyon fiatal valék, de ugy félig meddig

Állítják, hogy egykor nagy szél keletkezett, mely az erdők fáit nagy mozgásba hozta volna, minek következtében a fák ágai, folyvást egymáshoz dörzsölődve meggyuladtak. A vad népek ezt hasznukra fordították, a mennyihen az így keletkezett tüzet folyvást élesztették, s így örökös tüzre tettek szert. Ez persze csak föltevés s meglehetősen valószínűtlen föltevés.

Valljon mit higyjünk az ausztráliaiak azon legendájából, melyet Joly beszél el Wilson után. „Az emberek a fémek ismerete előtt” című művében? Az ausztráliai legenda szerint a tűz már régen létezett, hanem egyedül egy kis handicoot, egy sertéshez hasonló állat birtokában volt.

És mint minden tengeri malacz, úgy ez is igen féltette birtokát, a tüzet gondosan megőrzé és a többi állatok fenyegetései daczára vonakodott azt velök megosztani. Erre ezek tanácsot tartának és elhatározták, jószerral vagy erőszakkal a tűznek, élénk vágyódásuk e tárgyának, birtokába jutni.

Küldöttséget menesztettek a „handi coot”-hoz a galamb és sólyom személyében, a melyek ezen időben még mint jó barátok egymás mellett megfértek. A kértelhetlen handicoot azonban visszautasította kérelmüket.

Erre a galamb, miután látta, hogy szép szóval nem boldogul, a handicootra vetette magát, hogy a becses emléket tőle erőszakkal elragadta.

Az önzéssel telt handicoot, miután látta, hogy egyedül maga számára már nem képes ezen elemet megtartani, inkább a patakba akarta dobni, semhogy társait is részesítse benne. Nagy szerencsére azonban a hiuzsemű sólyom észrevette a tüzet azon perczen, midőn a handicoot azt a vízbe akarta vetni.

Nyilgyorsasággal a tűz után rohant és azt egy erőteljes szárnyacsapással az ellenkező part száraz fűvére dobta.

A fű meggyuladt és „a fekete ember” mondja a legenda, „érzé a tüzet s mondá, hogy jó.”

Ami az anthropologusokat gyakran foglalkoztatta és nekik

a mi már szintén valami. Mint gavallér nem volt párom. Midőn a bástyán sétáltam, vagy a központi sétányon körüljártam, a fiatal leányok ámulva néztek utánam s én őket jelentős mosollyal, s olyan kacintásokkal szemlélgettem, melyek magamnak is tulmerészeknek tetszettek.

Egy különösen csinos lányka nagyon magára vonta figyelmemet. Tizenhat éves, barna vidor kissé fitos orral és sokat ígérő telt ajkakkal. Egyetlen leánya volt egy nyugalmazott kapitánynak. Midőn sétám alkalmával távolról észrevettem őt, lovamat rövid ügetésre fogva, lábváltást, oldalugrásokat csináltattam vele s felhasználtam a magas iskola minden fogását.

Csodalattal tapadtak rám szemei. Aztán kifejezést adandó az érzelemnek, melyet bennem ébresztett, térdhajtásra kényszerítém lovamat. Viszonyunk azonban mindössze is erre szorítkozott. Nem látogattam őket, nem volt alkalmam vele beszélni.

Egy napon, departamentunk képviselője az új általános választások alkalmából nagy ünnepélyt adott kastélyában, melynek parkja rét és erdőszélig, háromszáz hektárt tett. A város összes fiatalága hivatalos vala. Egyéb szórakozások közt monstre karusszelt is rendeztek, mely az ünnepély legvonzóbb számát képe. Én, talán mondanom sem kell, a legszerényebb pályázók közé tartoztam.

Esélyeimet biztosítandó, nyolcz napig komoly gyakorlatokat tartottam s teljes bizalommal tekintettem azon nap felé, melyen a kastélyba fogok menni, a hol a lovagjátékban részt veendő, az összes fiatal urak elszállásolva voltak.

kellemes szórakozást szerzett, az azon kül önféle eljárások leírása, melyeket a vad népek használnak, hogy tüzre tegyenek szert, ha rája szükségök van.

Láttunk komoly ludósokat két fadararabbal fölfegyverkezve, azokat dörzsölni, dörzsölni egész az izzadásig, s megkísérteni ekkép a tűz létrehozását; nem egyről csurgott a veríték, anélkül, hogy a tűznek csak legkissebb paránya is jelentkezett volna. Különben, ha tűz nélkül akarunk megmelegedni, akkor ezen eljárás nagyon ajánlatos.

Hányan közülünk, a szerencsétlen Robinson Crusoeért rajongva nem képzeltük magunkat egy pusztasziget lakója gyanánt? Én is, mint sok más gyermek, egy ideig magam is voltam Robinson, téveteg képzeletemben, és nem csekély türelemmel bajlódtam néha két pálcza egymáshoz dörzsölésével; igaz ugyan, hogy soha, de sohasem gyújtottam meg valamit e kezdetleges módon; s ha csak az én tüzemre vártak volna az ebéddel, bizony jó sokáig nyersen ehették volna azt meg.

E sikertelenségnek az az oka, hogy a vademberek, kik még most is ezen tüzelési móddal élnek, bizonyos fortélyokat használnak s ezek tételezik fel s biztosítják a sikert.

Le van irva azon komplikált kezelési mód, melyet a brahmanok sok század előtt kigondoltak, hogy dörzsölés által tüzet állítsanak elő. Ez nem oly kezdetleges és egyszerű, minőnek azt a 12 éves Robinsonok képzelik.

Legelőbb vettek egy gyújtópálczát, melyet „pramantha”-nak neveztek, mi sanskrit nyelven az erőszakos elragadás, elrántás fogalmát fejezi ki és bennünket némileg a „Prometheus” szóra emlékeztet.

Ezen pálcza aztán el volt látva egy lenből és tehénszörből font zsinórral, mely a pálcza felső végére erősítve a szent tűz megújítására hivatott brahman pap által felváltva jobbról balra, majd balról jobb felé forgatható.

A pálcza alsó vége egy mélyedésben forgott, mely két egymásfölfött keresztbe fektetett és a végein részszegekkel meg erősített fadarab metszési pontján vala furva.

Mily kellemes volt meglepetésem, midőn megérkezésemkor a kapitány leányát atyjával együtt ott találtam. S örömem még fokozódott, midőn ebédnél közelében jelöltetett ki hely számomra.

Csevegtünk. Azt kérdé, vajjon részt veszek-e másnap a karusszelben, s igenlő válaszomra sok szerencsét kívánt, oly arccal, mely világosan anynyit jelentett, hogy győzelmem dija ő maga kíván lenni. Én legalább olybá vettem. Majd el is feledtem: Ursula volt a neve.

Fölötte boldogan léptem szobámba. Az éj fölséges volt; lanyha, mámorító, csillagos. Lehetetlen volt aludnom. Kikönyököltém ablakomon a nélkül, hogy elővigyázatból elöltöttem volna a gyertyát.

Ime, a tizenhét év tapasztalatlansága!

A mig én a fák lombjainak suttogását hallgatám, emlékezetemben fölelevenítve Ursula képét s édes szavait, szunyogok hatoltak be szobámba s lakóim csaptak testemen.

Másnap iszonyú, elviselhetlen viharok erejére ébredtem fel. El voltam lepve szunyogcsípésekkel. Ezek a pokoli rovarok mindenütt piros daganatokat hagytak rajtam hátra.

Mindazáltal lóra ültem. Fájdalom; alig hangzott el az indulásra adott jel, egyszerre czombjaimon, karjaimon, vállaimon, az orrom hegyén, mindenütt ezen utálatos marások borzasztó égését éreztem.

Megkísérlettem ellene küzdeni. Hiában!

Ide-oda forgolódtam nyergemen, iszonyu dühvel vágtam sarkantuimat lovam bordáiba. Elfeledtem Ursulát, el-

Az egész műszer „tívatiská“-nak nevezetik és megtalálható Joly említett művében, felvilágosító ábrákkal ellátva.

De a valódi vad embereknél, ugylátszik, a legrégebb idők óta egészen egyszerűen csak egy kemény fabotot használnak, melyet nagy sebességgel és erőmegfeszítéssel egy darab száraz paha fához dörzsölnek. A dörzsölés oly nagy hőséget fejt ki, hogy az égés létrejön.

Ez az, mit Tylor „stick and grove“-nek nevez, azt állítja, hogy Tahiti, Somoa, Tonga, Sandvick, Uj-Seeland stb. szigeteken így csinálnak tüzet, különösen Tahitiban melynek e célra használt „hibiscus tiliaceus“ nevű faja száraz állapotban rendkívül könnyű.

Ausztráliában, Tasmaniában, Kamcsatkában, Afrikában, Mexikóban stb. inkább az ugynevezett „fire-dril“-t találjuk; ez egy jukkal ellátott száraz fadarab, melybe egy kihégyesített keményebb fapálczát tesznek s azt a két tenyér között gyorsan forgatják.

Az eszkimók következő eljárást követnek. A tüzel gyújtó fadarab helyett szájokban valamely pálcza felső végét tartják, míg az alsó vége egy mozdulatlan fadarabba vésett gödröcskében nyugszik.

A pálcza köré 1-3 szor zsineget tekernek, melynek két végét egy-egy kézzel fogva jobbra-balra rántják, miáltal a pálcza sebesen ide oda forog s a szűs get rzs s e - idézi. — Ez már valóságos furó.

Az irokézek, sioux és eandai indiánok még tökéletesítik ezen tüzelési módot. Különös meglepetésünkre szolgálhat, hogy a vad népeknél oly gyueszközökre akadunk, minők természet-tani műtermekben foglalnak helyet. Ismerünk egy kis kristálycsövet, melyben egy dugattyu légzárólag mozog, a melynek végére egy gyutacs van erősítve. Ha a dugattyut hirtelen és gyorsan a csőbe toljuk, ebben a levegő megsűrűsödik s oly nagy hőség támad, hogy a gyutacs meggyulad.

p malikus u tószér.

feledtem mindent. Alig láttam a gyűrűt, mely a rudon ide-oda himbalózott s lándzsámmal a helyett, hogy a gyűrűt leböktem volna a hátamat vakartam. Utolsónak érkeztem s olyan nevetségesnek, olyan boldogtalannak éreztem magamat, hogy rögtön elhagytam a kastélyt s nem sokára kis városomat, a nélkül, hogy csak meg is kíséreltem volna a kapitány lányát viszontlatni.

Tíz év mult el.

Barátain voltak Ville d'Avrayben: egy igen tehetséges festő, a ki hetenkint egyszer-kétszer előkelő vig társaságot gyűjtött maga köré. A meghívások sorozatok szerint történtek. Egyike volt a komoly férfiak sorozata, aztán a világférfiaké s cocotteoké s végre következett a társadalom e két osztálya között állók sorozata.

Ezen utóbbiba tartozott egy fiatal, kecses özvegy, eszményies nő, a milyennel az ember életében egyszer találkozik. Vig kedélyü szellemdus ingerkedő és kaczer, hogy Celimenenek szinte leczkét adhatott volna.

Hévvvel, fáradhatlanul udvaroltam neki, és — tiszteletbecsület barátainnak, — de nekem volt a sikerre legtöbb kilátásom. Mulattatam őt, kulissza titkokat mondtam el neki, részleteket bezzéltem el neki a polkázó világból, melyben járatos voltam stb. A szép özvegy elragadtatással hallgatta szavaimat s válaszolt merészen és anélkül, hogy sokat törte volna a fejét valami körülíráson, ha hamarjában nem jött a nyelvére. Nem gondolta meg, hogyha szavainak szabad folyást enged, meg is ítélné. Ő csak nevetni óhajtott és csakis nevetni.

Nos, a malajok hasonlóképen alkalmazzák az elefántcsont vagy facsóban hirtelenül összeszorított levegőt.

A chinaiak két bambusz nád egymáshoz ütése által hirtelen tüzet előállítani, mert ezen növény, mint a tüzkö, ütés által szikrát ad.

A mi két darab kovakő vagy egy darab aczél és tüzkö összeütését illeti, az századok óta általánosan ismert és nagyon egyszerű tüzelésmód.

Épöly helyénvaló az üveglencsék használatát felemlíteni; hisz a gyújtó lencsék már emberemlékezet óta ismeretesek: szintugy a Monchottféle gyújtóműszer, az Archimedes-féle tüzrök és a Buffon-féle gyújtógép, melyeket csak emlékezetbe juttatás végett hozunk itt fel.

Még meg fogjuk egyszer említeni, hogy vad őseink miként alkalmazták a tüzet, mely oly nagy értékkel bírt rájuk nézve, hogy azt istenségként imádták; megemlítendjük, mikép reggeliztek évezredek előtt a Duna partjain, midőn még a mammoth, vizilo, iramgim, orrszarvu s egyéb özönvizelőtti s mai nap egészen ismeretlen emlősök laktak Európa és erdőiben és mocsaraiban. Z.

HIREK.

(Az „Árpád“ könyvnyomdát) lapunk szerkesztője Szikes Antal könyvnyomdász úrnak adta át, ki e célból városunkban telepedett meg. Reméljük, hogy az új tulajdonos szakszerű vezetése mellett e nyomdai vállalat mind nagyobb mérvű partolásnak fog örvendeni. A „Szarvasi Újság“ tulajdon- s kiadói jogát lapunk szerkesztője fenntartotta továbbra is.

(A szüret) Városunkban Szept. 25-én Hétfőn, vette kezdetét, s a közbe jött erős időjárás folytán vasárnapig terjesztetett ki. Az eredmény, mint értesüenkn általában gyen-

Mikor a tréfa nagyon is va merő orduato kezé venni, egyszerre komolyabbá lett s elhallgatott egy szigorú tekintettel.

Egy este az egész társaság sétálni indult a halastó felé. Az özvegy is jelen volt. Nekem nyujtá karját. Az est meleg, nyomasztó, borult volt. Az embert delejes áramlát folyta körül, mely majd elkabított, majd meg kijőzanított. Egyszerre, — én bizony nem tudom hogyan, — elszakadva a társaságtól, egyeJül találtuk magunkat a tó partján.

Leültünk s nem volt szó kulisszákról, polkázó világról a társalgásban, mely köztünk megereedt.

Éreztem, hogy ékesszólásom ez egyszer nem veszett kárba. Az én imádott özvegyem némán, szeméit félig behunyva, mit sem óhajtott, minthogy meggyőzessék. S én beszéltem neki édesen, suitogva, alig zavarván meg az éj csendjét. Hirtelen s néma csend en, zaj lett hallható, melyet én nagyon jól ismertem.

Hosszu dongás kelt a tó körül. Szunyogok töltötték el a léget, fülsértő zum-zum-okkal zsongást vittek végbe füleim körül. Szabadulni akartam ezen ideig lefeszítő zenétől, — egész figyelmemet egyedül annak szentelve, a ki oldalam mellett volt s a ki mit sem vett észre szórakozottságomból. Nem sikerült.

Egészen belezavarodtam frázisaimba; aztan egyszerre elhalt a hangom.

Ugy hagytuk el a halastavat, a hogy oda jöttünk.

gének mondható; — helyel-közzel azonban jó közép termés is volt.

— (H y m e n) Pessina Ede úr a B. Königswarther-féle csabacsüdi uradalom gazdatisztje Szeptemberhő 28 -án vezette oltárhoz városunkban Télessy Jenke kisasszonyt, Dr. Télessy József városi orvos úr kedves leányát. A frigyhez jókívánatainkat fűzzük!

— (A b u d a p e s t i p ó s t a) a mult héten két ízben is kimaradt a hiányos vasuti kezelés következtében. Hogy az efféle késedelmek mily kellemetlenek a vidéken: azt különösen az ujság olvasók s az üzletemberek tudják. Felhívjuk a póstaigazgatóság figyelmét e hanyagságra, mely utóbbi időkben igen gyakran fordul elő, s a legerélyesebb eljárást kérjük annak megszüntetése tekintetében.

— (N a g y é g i h á b o r ú) vonult el Szept. hó 17-én városunk felett. A mennydörgés egyre tartott a zuhogó esőben s a villám egy ízben le is csapott közvetlenül a körös parti Kovácsik-féle ház előtt.

— (H o s s z u ő s z l e s z.) Ezt jövendölik a tapasztalt gazdák azon körülmény folytán, hogy az orgonafa s körtefa másodszor virágzik. Nagylétáról pedig azt írják, hogy egy veres virágú vadgesztenyefa régi levelét elhullatván, új hajtásokat s ezeken teljesen kifejlett virágot hozott. Városunkban szintén több helyt virágznak a vadgesztenye fák.

— (V a d á s z a t i j e g y e k.) Békésmegye alispánja által a lefolyt augusztus hóban 133 drb. 12 frtos, 7 drb. 6 frtos, 2 drb. 2 frtos és 1 drb. oly 12 frtos vadászati jegy adatott ki. melynek ára évi 4 frtos részletekben 3 éven át fizetendő. E szerint vadászati adó ezimén Békésmegyéből egy hó alatt 1648 frt, illetőleg mintán minden egyes jegy után 50 kr. kérvényi bélyek használtatott fel, 1720 frt foly be az állam pénztárába.

— (E m l é k - a l b u m.) Horváth Gyula kormánybiztos iránti tiszteletének és ragaszkodásának jeléül a szentesi töltes

Mikor bucsut vettem az özvegytől Feullet Octave párisi nőjevel mormogá: Ostoba!

E pillanattól én a szunyogokat személyes ellenségeim gyanánt tekintetem.

A tavaszt Velenczében szoktam tölteni. Csak akkor hagytam el a Dogek városát, midőn unokafivéreim oda visszatértek, rendesen május közepén. Egy évben még csak nyolcz napig időztem a Danieli vendéglőben, — aprilban volt, — mikor éjjel álmomból hirtelen fölvert a szunyogok döngése. Rögtön, korán reggel csöngettem s számlámat kértem.

— Exellenciád már elhagy bennünket?

— Azt hiszém, — igen. szunyogokat hallottam.

— Lehetetlen. A szunyogok mindig a 18. számú szobában mutatkoznak először; épen e pillanatban voltam ott s biztosíthatom Excellenciádat, hogy ott nem volt egy sem.

— Legyen, de én hallottam s megyek rögtön.

Valóban lezártam ládámat s visszatértem Párisba, egy perczet sem vesztelve utközben. Este érkeztem haza s kimerülten a negyven órai vasuti utazástól. ágyamra vettem magamat. Alig feküdtem le, elkezdődött a borzasztó zümmögés.

Egy ugrással a gyertyánál termettem, meggyújtottam s ime két szunyog kerig a láng körül, Párisban! Aprilban! Lehetséges ez? Aztán gépiesen nyitot ládámat tekintetem, Kétség n kívül Velenczéből hoztam magammal ezeket a szörnyetegeket

építési hivatal mérnökkara legközelebb egy diszes albumot fog átadni. A diszes album a töltés építésénél alkalmazott negyven mérnöknek arczképét fogja magába foglalni.

— (H ö l g y e i n k f i g y e l m é b e) Egy rettenetes és valóban megdöbbentő hírrel lepjük meg a szűk ruhás szép nemet. Ez a hír Budapesten is roppant érdeklődést keltett. A férfiak különösen ajuldozni kezdtek, midőn meghallották és kétségbeesetten jajdultak fel, midőn meglátták az ősz csodabogarat a — krinolint. Igen a krinolín bevitetett az országfővárosába és megkezdte a hódítást. Bizonyosan sokkal gyorsabban elbánik a szép nemmel, mint az anglus Arabival. Szinte képzeljük már hogyan fognak büszkélkedni a krinolín van városunk hölgyei is!

— (N é p i t é l e t e k.) Temesmegyében, Kisadán történt az egyik eset. Zoszim Pontjen ellopott a kisadai vásáron két ökröt. A véletlen úgy akarta, hogy ugyanazon a vásáron az ellopott ökröket a volt tulajdonosnak kínálta megvételre. A tulajdonos elkurjantotta magát, hogy: tolvaj! tolvaj! Mire a szerencsétlen Zoszim Pontjent körülvette a vásáros nép. Először szitkokkal halmozták, utóbb elkezdtek fokosokkal, löcsökköl és petrenczés rudakkal ütni. Nehány percz mulva a szerencsétlen vérében fetrengett, és a kegyetlen ütések alatt meghalt. — P u s z t a - V i l á g o s o n a kazalok közt tűz ütött ki. Több tanu látta, amint a tettes, Bostyán János meggyújtotta a kazalt. Az összecsendült parasztság közü, néhány markos ember megragadta őt és elevenen beledobták a lángok közé. Iszonyu ordítás hallatszott ki a lángok közül. Nehány percz mulva sűrű telete füst gomolygott, iszonyu bűz terjedt el, Bostyán János elégett.

— (I r t ó z a t o s v é r f ü r d ő) Cayastában, Santa Fé de Bolivia tartományban Lous Tessières és Garpand telepítvényesek egy házban laktak. Garpandnak 7 leánya és két kis fia volt. A napokban négy vendég érkezett hozzájuk, kik azt mondták, hogy marhákat akarnak vásárolni. Tessières

Fölnyitottam az ablakot s megkezdődött az elkeseredett üldözés; egy székről amásikra ugorva asztalkendővel kezembem, futkosva csapkodva a függönyöket s halomra döntve a butorokat.

Egy órai kétségbeesett erőlködés után sikerült kiüznöm a szunyogokat Ámde én, öltözellenül és felhevülve az ablak előtt forgolódván, meghültem s masnap az iszonyu láz ágyba tepert. Nyolcz napig élet-halál közt lebegtem s aztán felgyógyultam. hála a gyógyszerész hibájának, a ki tévesen szolgáltatta ki a rendelt gyógyszert.

Mit mondjak még önnek? Van egy igen gazdag nagynéném. a ki Belgiumban lakik saját házában, melyet minden oldalról víz környez. Egy kis hidon át lehet eljutni a házba a hol a szobából ki sem kell lépni, ha az ember horoggal akar halászni.

Soha sem látogatom meg nagynénémet. Nagyon sok a víz, nagyon sok a szunyog! Valószínű, sőt bizonyos, hogy elesem örökségétől!

Őn láthatja most, hogy nem nagyítottam, midőn azt mondtam, hogy a szunyogok megmérgezik az ember életét!

De vajjon Narrey története nem ismélődik e minden embernél? És vajjon nem játszott-e egy vagy több szunyog mindnyájunk életében szerepet?

Gyakran elégséges egy rovar, hogy bosszantásával halomra döntse terveinket, melyeken hosszú ideig dolgoztunk.

vendégszeretőleg fogadta őket. Vacsora után Gaspand leányai-
val visszavonult s ekkor a vendégek törököt rántották elő és
Tessiérest agyonszúrták. Ezután még hat ezinkostársaikat
hívták be és ezekkel ahhoz a szobákhoz mentek, hová a
lányok visszavonultak. A lányok 1000 bolíviai aranyat és
minden ékszereiket fölajánlották, csak életük kiméléseért
könyörögtek. — A raplók betörték az ajtót és miután a leg-
nagyobb gyalázatosságot elkövették, egyik közülök, ki főnökük-
nek látszott, így kiáltott: „Öljétek meg a lányokat és a gyer-
meket.” Ez meg is történt. A 11-fiatalabbon egy 9 éves
leányon kezdtek. Ezután az egész házat kirabolták és távoztak.
A lányok közül csak egy maradt meg, az 18 éves.
Egy fiúcskának pedig, ki ágy alá rejtőzött, sikerült a mezőre
menekülni. Így tehát 11 személy közül csak kettő maradt
életben. A rabógyilkos „özü” n gyne a megmenekült leány
és a kis fiú megadását adta személyi írását. A vérengző
gyilkosok at most már enütt r ztet.

— A leghidegebb pont a földön. A leghidegebb pont a földön, mint azt legujabban konstatáltak,
Werchojanssk Szibériában. A légmérséklet e helyen ugyan is
általában véve 45 Celsius fok a fagypont alatt, február-
ban 49, márcziusban 33. A legnagyobb hideg melyre emlékez-
nek 1871. év december 30-dikán volt, midőn a hőmérő 63
Celsius foknyi hideget jelzett. Ez irtózatos hideg ellen három-
szoros iramszarvas bunda alig képes a testet megővni, hogy a
vér még ne folyjon az erekben. Minden ék és a
éles fájdalmat okoz a gégében és a mellben. A lehellés azon-

nal apró jégűkké változik, melyek egymásközti surlódása oly
forma zajt okoz, mint ha hársonyt vagy selyem szövetet tép-
nének szét. Egy angol ott egy karavánnal utazván, az utasok
kékes fellegtől körülveve találták magukat, melyet az emberek
lehellete és az állatok párája képezett. Egy fejük fölött röpdülő
holló maga mögött jeges nyomot hagyott.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos : Sipos Soma.

Hirdetések.

Athatlan élő sövényvel

körül kerített szőlőskert,

sok finom fajú asztali, és borszőlővel,
s a legnemesebb gyümölcs fával kiültetve

eladó,

esetleg jelen terméseivel.

Értekezhetni a tulajdonosnál

Sztaricskay Sománál.

GUTJAHR és MÜLLER Budapesten

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár (ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER

a Margit-hid közelében

ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, mint :

Trieur öközda szedő gépek

Járgány-cséplőgépek.

Szelelő-rosták.

Kukoricza-morzsolók.

Szecekvágók,

Borsajtók.

Különlegességek malmok
számára.

Duplamalmok.

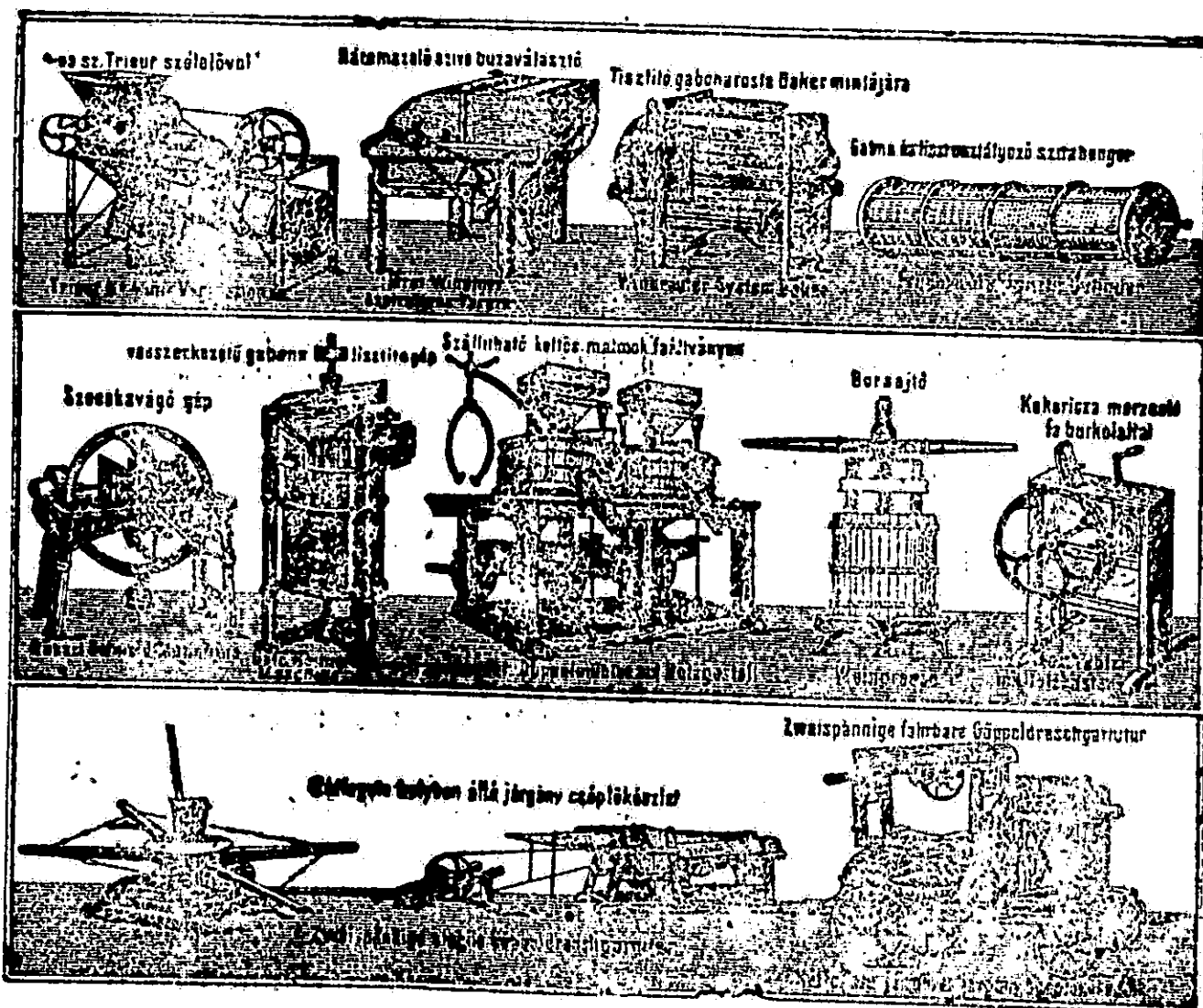
Malom trieur-hengerek.

Gabona osztályzó hengerek.

Koptató-gépek.

Daraválasztó-gépek,

Tarárok, Detacherók.

Malom-alkatrészek, u. m.

Transmissiók

Szijkerekek

ROSTALEMEZEK:

Cséplőgéprosták.

Liszthengerszíták.

Koptató lemezek.

Ráspolylemezek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve,

Gyári raktár és képviselőség Szarvason Elefant Pál úrnál.

H i r d e t é s e k.

E L Ö F I Z E T É S

„B U D A P E S T I H I R L A P”

czimü fővárosi napilapra.

A „**Budapesti Hirlap**“ a legolcsóbb s legterjedtebb magyar lapok közzé tartozik. Megjelenik mindennap még ünneputáni napokon is 12—16 oldalnyi tartalommal, melyben a politika, a társadalom, irodalom, művészet, a hatósági és gazdasági élet röviden, szabatosan és hiteles források alapján tárgyalatik.

Közöl a „**Budapesti Hirlap**“ élénken irt rendes rovatain kívül mindennap két tározát, állandóan egy-egy jeles regényt folytatásokban, számos szórakoztató és ismeretterjesztő cikket; van állandó vidéki rovata, vannak me bizható külföldi levelezői. Szóval a „**Budapesti Hirlap**“ a mellett, hogy hazafias hívatásának a fővárosi német újságok kiszorítását a magyar családoktól tűzte ki, a versenyt sikerrel veheti föl bármel külföldi, va hazai lapjárásával, melyek minde yikénél még hozzá olcsóbb.

A „**Budapesti Hirlap**“ állandó dolgozó társai a következők, u. m.: **Csukási József**, szerkesztő, **róf Teleki Sándor** ezredes, báró **Kass Ivor**, **Rákosi Jenő**, **Balogh Pál**, **Szokolay Kornél**, **Kacziány Géza**, **Berényi László**, **Bákosi Viktor**, **Benedek Elek**, dr. **Volf Vilmos**.

A „**Budapesti Hirlap**“ előfizető ára fé évre 7 frt, ne edévre 3 frt 50 kr., eg hóra 1 frt 50 kr.

Cime: „**BUDAPESTI HIRLAP**“, Budá est, kalap utca 16. sz.

Tisztelettel ajánljuk a „**Budapesti Hirlap**“-ot a hazafias magyar közönség pártfogásába.

C u à s i ó z f . k. Rákosi Jenő, s. k.

A „**BUDAPESTI HIRLAP**“ kiadótulajdonosai.

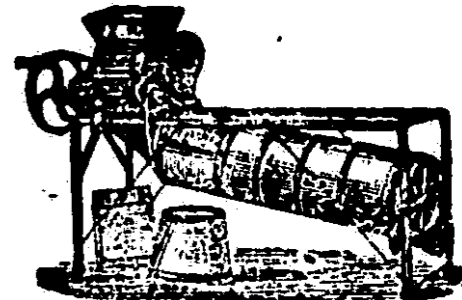
B R O G L E J Ó Z S E F

gép és rostalemez gyára Budapesten

Gyár: váczi ut az osztr. államvaspálya közelében. Raktár: váczi körút 68 sz.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett, javított gyártmányait mint:

T i e u r ö k ltozó rostával
Tisztító gépeket szelelővel
Különlegességeket malmok számára
28.466 szabadalmazott hármasekéket

Cséplőgép-rostákat lyukasztott és hasított lemezeket

vas, acél, és horganyból, valamint mindennemű gazdasági gépek és szereket.

Árjegyzékek kívánatra ingyen.

„ÁRPÁD” IRODALMI ÉS NYOMDAI INTÉZET

S Z A R V A S O N,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására

Kzösegi és gyámi rovatos iven,

H I V A L A L S N Y O M D A V Á N Y O K,

minden alakban,

Ú-GYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATÁSOK

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK,

levélfejek és levélborítékok, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosb rakk állítottak ki.

 Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

A z Á r p á d i n t é z e t

Szarvason.